

PROFESORIUS HABILITUOTAS DAKTARAS
GEDIMINAS GRYBAUSKAS

MOKSLINĖ BIOGRAFIJA

Gediminas Grybauskas, vienos garsiausių šalyje privačios sveikatos priežiūros įstaigos – UAB „SK Impeks medicinos diagnostikos centras“ – įkūrėjas, aukščiausios kvalifikacinės kategorijos gastroenterologas bei terapeutas, profesorius, habilituotas medicinos daktaras, šiemet švenčia medicininės veiklos 50-metį.

Gydytojas, pedagogas ir mokslininkas G. Grybauskas prieš 75 metus gimė nepaprasto grožio vietoje – Kauno Aukštosios Fredos dvaro sodyboje, kurioje įsikūręs Botanikos sodas.

Mokslininko tėvas, profesorius Kazimieras Grybauskas buvo Kauno universiteto Medicinos fakulteto Farmakognozijos katedros vedėjas. K. Grybauskas – pripažintas botanikas, Botanikos sodo direktorius.

G. Grybausko motina Eugenija Münster – garsios giminės palikuonė. Baigusi Maskvos konservatoriją, meniškos prigimties moteris puikiai skambino fortepijonu, liejo akvareles. Su būsimu vyru ji susipažino Maskvoje, studijuodama biologiją.

K. ir E. Grybauskai užaugino tris sūnus ir dukrą. Vyresnysis G. Grybausko brolis Algirdas Grybauskas – Lietuvos kariuomenės leitenantas, ginklininkas-inžinierius, sesuo Vita Pavilionienė – gydytoja terapeutė, šeimos jaunėlis profesorius Kęstutis Grybauskas – žinomas pianistas.

Pirmuosius mokslininko žingsnius G. Grybauskas žengė studijuodamas Kauno medicinos universiteto II kurse. 1952 metais jis su kurso draugu Stasiu Kelpša, vadovaujant profesoriui Vladui

Lašui, parašė straipsnį apie kraujo hemolizę. V. Lašas tuomet atkreipė dėmesį, kad jo studentai darbe iškeltą problemą sprendė neįprastu, originaliu būdu – hemolizės pradžiai nustatyti panaudojo Dubosc'o fotokolorimetra.

1956 metais baigęs medicinos mokslus Kauno medicinos institute, G. Grybauskas dirbo asistentu Mikrobiologijos katedroje. 1958 m. perėjo į profesoriaus Juozo Kupčinsko vadovaujamą Vidaus ligų katedrą, kur tapo gydytoju ir mokslininku. G. Grybauskas įsitikinimu, dirbdamas šioje katedroje jis surado tikrąjį pašaukimą.

Profesoriui J. Kupčinskui vadovaujant ir bendradarbiaujant, 1963 metais G. Grybauskas apgynė mokslų kandidato (daktaro) disertaciją. 1965 metais jam buvo suteiktas pedagoginis docento vardas. 1970 metais G. Grybauskas apgynė daktaro (habilituoto daktaro) disertaciją.

1982 metais G. Grybauskas pradėjo dirbti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Vidaus ligų propedeutikos katedroje, vadovaujamoje profesoriaus Marijono Krikštopaičio.

1985 metais G. Grybauskui buvo suteiktas pedagoginis profesoriaus vardas. Jis pradėjo vadovauti Medicinos fakulteto Bendrosios terapijos katedrai.

Profesorius vadovavo studentų ir doktorantų mokslo darbams, buvo Kauno medicinos instituto „Žinijos“ draugijos pirmininku. Nuo 1972 m. iki 1989 m. G. Grybauskas buvo Rygos medicinos instituto Mokslinės tarybos narys.

Nuo pat mokslinės karjeros pradžios G. Grybauskas specializavosi gastroenterologijos srityje, gilinosi į šią medicinos šaką kaip nuoseklus tyrinėtojas ir praktikas. Jis ne tik parašė daug vertingų mokslinių šios krypties darbų, bet ir sukūrė pažangių bei praktikoje pritaikytų ir naudojamų tyrimo metodų.

Savo moksliniuose darbuose, kuriuose aprašė tulžies lataukų tyrimus, jis akcentavo vegetacinės sistemos ir funkcinės patologijos reikšmę. Be to, mokslininkas sukonstravo aparatą tulžies slėgiui ir tulžies tekėjimo ritmui registruoti.

Tirdamas kepenų veiklą G. Grybauskas pasiūlė racionalias enzimogramas, vertinant kepenų funkcinį pajėgumą bei kepenų pažeidimą. Mokslininkas buvo pirmasis šalyje, kaip rutininį tyrimo metodą įdiegęs tikrąją punkcinę kepenų biopsiją.

G. Grybauskas pasiūlė specialią kepenų tyrimo technologiją ir šio organo portinio slėgio matavimo metodą, kuris tuometinėje Sovietų Sąjungoje buvo pripažintas išradimu. Originaliu buvo pripažintas ir mokslininko sukurtas radioizotopinis kepenų tyrimo metodas.

Įdiegęs šias technologijas, profesorius G. Grybauskas turėjo galimybę įvertinti portinės hipertenzijos priežastis, jų pobūdį, klinikinę bei prognostinę reikšmes. Buvo prieita išvados, kad greita organinės yra ir funkcinė portinė hipertenzija.

Remiantis profesoriaus G. Grybauskos tyrimais, buvo patobulinta kepenų ligų diagnostika bei gydymas.

1993 m. žinomas verslininkas ir filantropas Saulius Karosas ir Sauliaus Karoso paramos ir labdaros fondo direktorė, muzikė Birutė Karosienė, pakvietė profesorių Gediminą Grybauską su žmona medicinos daktare Pranciška Nijole Grybauskiene bendradarbiauti įkuriant privačią diagnostikos bei gydymo įstaigą – Medicinos diagnostikos centrą. Šiame centre racionaliai suderintas gydytojų intelektualinis potencialas, modernios medicininės ir kompiuterinės technologijos, išugdyti šiuolaikiškai mąstantys, gabūs ir perspektyvūs privačios medicinos organizatoriai bei administratoriai.

Šiandien UAB „SK Impeks Medicinos diagnostikos centras“ jau tapo neatsiejama nacionalinės sveikatos apsaugos sistemos dalimi.

Profesorius G. Grybauskas per visus 50 mediko veiklos metų nenutolo ne tik nuo pacientų gydymo ir konsultavimo, bet ir nuo mokslinių tyrimų bei jų apibendrinimo publikacijose. Jo plunksnai priklauso daug straipsnių apie medicininę kazuistiką, rečiau pasitaikančias ir mažiau žinomas ligas, jų nomenklatūros apibrėžimą bei originalius gydymo metodus.

Nuo 1995 metų visi profesoriaus moksliniai straipsniai yra skirti diagnostikai ir ypač racionalios diagnostikos galimybėms nagrinėti.

Iki 1996 metų profesorius dirbo pedagoginį darbą. Medicinos pedagogikos tema G. Grybauskas yra parengęs daug straipsnių. Jis dalyvavo rašant gastroenterologijos monografijas ir vidaus ligų vadovėlius.

Profesoriui vadovaujant apgintos 7 disertacijos apie kepenų

ligas bei jų diagnostiką, recenzuota bei oponuota apie 30 disertacijų ir mokslinių leidinių.

Profesorius G. Grybauskas visuomet teikė didelę reikšmę sklandžiam darbo organizavimui, modernioms kompiuterinėms technologijoms, nuolatiniams ryšiams su šalies Sveikatos apsaugos ministerija ir akademinė visuomene. Šios svarbos išraiška – profesoriaus G. Grybausko 1995 m. įkurtas mokslinis žurnalas „Medicinos teorija ir praktika“, kuriam jis iki šiol vadovauja.

Profesoriaus G. Grybausko 50 metų mokslinę tiriamąją veiklą apibendrinanti bibliografija aprėpia visos medikų kartos aktualijas, ji svarbi Lietuvos medicinos raidai bei plėtrai.

Profesorius Jonas Valantinas